

[Lange.]

regner med, at alt i dette Land og særlig Erhvervslivet kan opretholdes paa Understøttelse fra Staten. Vi maa fra vor Side være imod dette Lovforslag, fordi det bygger paa Principper, som vi ikke finder rigtige.

Oluf Johansen: Paa mit Partis Vegne skal jeg anbefale det foreliggende Lovforslag til hurtig Behandling og Fremme i dette høje Ting. Under de senere Aars politiske Drøftelser har Landbrugets økonomiske Stilling været et stadig tilbagevendende Problem. Ikke blot har Landbrugs-krisen haft Virkninger for Landbruget selv, men Krisens Forløb vidner om, at den har haft Bivirkninger over for andre Erhverv. Men naar vi drøfter Landbrugets økonomiske Stilling, staar vi ogsaa over for Spørgsmaalets politiske Side, den, der vender imod Rigsdagen, og man vil have lagt Mærke til, hvordan den nuværende Regering Gang paa Gang har staaet over for, at der ikke har været Mulighed for at gennemføre det, som den i det givne Tilfælde ansaa for rigtigt. Tillige har det gjort sig gældende, at Forholdene inden for dansk Landbrug saa stærkt har skiftet — jeg tænker her f. Eks. paa Kornspørgsmaalet, hvor Interesserne ude i Befolkningen saa stærkt har skiftet. Men det, der vender ind imod Rigsdagen først og fremmest, er det rent politiske, dette, at Oppositionen Gang paa Gang har hindret Gennemførelsen af det, som man i den givne Situation fandt rigtigt. Det gælder f. Eks. det Lovforslag, som var til Behandling i Fjor, og hvoraf det kun var muligt at faa gennemført den ene Haivdel. Kun en Sanering af Gælden for de Landmænd, hvis Gæld ligger over 110 pCt. af Panteværdien, kunde blive gennemført, da Forslaget til Saneringslov i Fjor var til Behandling, derimod ikke Rentehjælpen til den Del af Landbrugerne, hvis Gæld ligger mellem 85 og 110 pCt. af Panteværdien. Og alligevel vil jeg paastaa, at inden for den sidstnævnte Kreds af Landbrugere træffer man først og fremmest de Mennesker, der gennem alle Kriseaarene har kæmpet en haard og i mange Tilfælde næsten fortvivlet Kamp for at bevare deres Hjem, og som har klareret sig selv under Tidens vanskelige Forhold.

Den Krisehjælp, der omhandles i Afsnit II i det foreliggende Lovforslag, tager netop Sigte paa at yde disse Landmænd en Støtte. Ifølge Lovforslagets § 15 kan enhver Ejer af en Landbrugsejendom for den Gæld, som ligger imellem 85 og 110 pCt. af Ejendommens Panteværdi, faa et Rentetilskud

paa 3 pCt. for indeværende Aar, medmindre han falder for de i § 12 i Saneringsloven indeholdte Bestemmelser, der tager Sigte paa, om vedkommendes Vanskeligheder er selvforskyldt, og om et Rentetilskud til vedkommende Landbruger vil sætte ham i Stand til at fortsætte sin Bedrift i Fremtiden. Lovforslaget fastsætter et Maksimum paa 300 Kr. pr. Ejendom og et Minimum paa 20 Kr., og det sætter en Grænse ved 30 000 Kr.s Jordværdi for de Landmænd, som kan komme i Betragtning. Det forekommer mig, at der her er sat en naturlig Grænse. Som anført af den højtærede Landbrugsminister og fra anden Side er Forholdene for det mindre Landbrug i Dag betydeligt vanskeligere paa Grund af de høje Korn- og Foderstofpriser. Derfor har Billedet vendt sig, og dette Forslag om Rentetilskud er et klart Udtryk for de ændrede Vilkaar inden for Landbruget.

Jeg hilser med Tilfredshed Bestemmelsen om, at det er Kommunalaadene, der skal have Sagerne til, om jeg saa maa sige, første Behandling; jeg tror ikke, man kunde finde noget Forum, hvor Ansøgningerne kunde faa en lettere og hurtigere Behandling, end netop de kommunale Raad.

Det er naturligt, at man ved Tilføjelsen af det nye Afsnit ser paa de indvundne Erfaringer med Hensyn til den Del af Saneringsloven, som nu snart har haft et Aars Gyldighed. Her gives Bestemmelser angaaende ny Fredlysning, naar en Sag er afvist og paa ny tages op, fordi man mener, der er skabt et fornyet Grundlag for dens Genoptagelse. I § 4 bestemmes det, at ingen Ejendom kan faa Laan paa mere end 100 000 Kr., og at Laanet, hvis Grundværdien andrager 100 000 Kr. eller derover, skal have Pantesikkerhed inden for Panteværdien. Det forekommer mig, at ogsaa denne nye Bestemmelse i Saneringsloven er fuldt ud berettiget. Der er ingen Mening i at yde et Laan paa mere end 100 000 Kr. til en enkelt Landbruger, og man maa for disse store Landbrugeres Vedkommende vise den Forsigtighed at faa Laanene anbragt inden for Panteværdiens Grænser, idet det offentlige ved saadanne store Ejendomme let udsættes for Tab.

Hvad angaar Spørgsmaalet om de efterfølgende Panthavere, som har været berørt fra forskellig Side, mener jeg, det er rigtigt, at de efterfølgende Panthavere ikke skal kunne hindre, at en Landbruger faar den Fordel, som et billigt Saneringslaan er. Ogsaa Ændringen af Tidspunktet 1. Januar 1933 til 1. Oktober 1935 finder jeg heldig.